

Rīgā, 2026. gada 23. jūlijā Nr. 06-08/99
Uz 27.06.2026. Nr. 1-5/132

Latvijas Republikas tiesībsargs
tiesibsargs@tiesibsargs.lv

**Par bērnu piekļuves ierobežošanu
izlietotajām elektroniskajām cigaretēm**

SIA “LATVIJAS ZAĻAIS PUNKTS” ir saņēmis Latvijas Republikas tiesībsarga (turpmāk – Tiesībsargs) vēstuli Nr. 1-5/132 “*Par bērnu piekļuves ierobežošanu izlietotajām elektroniskajām cigaretēm*” (turpmāk – Vēstule). Tiesībsargs Vēstulē informē, ka pēc pārbaudes vizītēm ārpusģimenes aprūpes iestādēs tika konstatēts, ka bērni un pusaudži piekļūst lielveikalos izvietotajās nolietotās elektrotehnikas šķirošanas kastēs izmestajām elektroniskajām cigaretēm un izmanto tajās atlikušo šķidrumu vai baterijas resursu. Tiesībsargs norāda, ka šāda situācija rada risku bērnu veselībai un attīstībai, tādēļ aicina tirdzniecības tīklus sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotājiem ieviest papildu risinājumus bērnu piekļuves ierobežošanai. Tiesībsargs lūdz līdz 2026.gada 31.jūlijam informēt par veiktajiem un plānotajiem pasākumiem bērnu drošības risku novēršanai saistībā ar elektronisko cigarešu nodošanas kastēm tirdzniecības vietās.

Atbildot uz Vēstuli skaidrojam, ka nolietotās elektrotehnikas šķirošanas kastes lielveikalos tiek novietotas, ievērojot Atkritumu apsaimniekošanas likuma 26.panta 4.¹ daļā ir noteikto, ka mazumtirdzniecības veikalos, kuros ir vismaz 400 kvadrātmetru lielas elektrisko un elektronisko iekārtu tirdzniecības platības, vai tiešā to tuvumā elektrisko un elektronisko iekārtu izplatītājs nodrošina tādu elektrisko un elektronisko iekārtu savākšanu no lietotājiem bez maksas, kurām nevienam ārējais izmērs nepārsniedz 25 centimetrus. Tirgotājiem sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotājiem ir pienākums uzstādīt šādas kastes savās tirdzniecības vietās, lai mazinātu šo atkritumu novietošanu neatbilstošās un pavisam brīvi pieejamās vietās (sadzīves atkritumu konteineros, blakus konteineriem, sabiedriskā transporta pieturvietu urnās vai citur).

Elektronisko cigarešu īpastsvars šādās kastēs ir salīdzinoši neliels, kā arī tās iespēju robežās pielāgotas atkritumu ievietošanai, ne izņemšanai, kā arī tās atrodas gan veikalu apsargu uzraudzībā, gan veikalā ir daudz cilvēku, kuru klātbūtnē mazinās iespēja mēģināt meklēt kastēs interesējošus priekšmetus.

No veselības aizsardzības un higiēnas viedokļa nav pieļaujama elektronisko cigarešu meklēšana atkritumos un atkārtota to lietošana, kā arī nebūtu pieļaujama jebkādu citu atkritumu izņemšana no to savākšanas konteineriem, kas ir policijas uzraudzības un arī sabiedrības izglītošanas darbs. Piemēram, Rīgas domes 2025.gada 18.decembra saistošo noteikumu Nr.RD-25-19-sn “Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Rīgas valstspilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā” 20.8.punktā ir noteikts, ka personām ir aizliegts veikt darbības ar atkritumiem, kas jau ir ievietoti atkritumu konteineros, un šādu liegumu nosaka arī citi noteikumi.

Izskatīsim iespēju izvietot papildu brīdinājuma uzlīmes, ka atkritumu/priekšmetu izņemšana no kastēm ir aizliegta.

No vides un personu un īpašuma drošības viedokļa ir ļoti būtiski atsevišķi savākt arī e-cigaretes, jo to nonākšana atkritumu šķirošanas iekārtās rada milzīgus pasaizdegšanās riskus, tādējādi nodarot kaitējumu personu veselībai, īpašumam un videi.

Lai mazinātu bērnu un jauniešu interesi par e-cigaretēm Latvijā no 2025.gada jau stājušies spēkā vairāki ierobežojumi attiecībā uz e-cigaretēm, piemēram, nedrīkst pārdot e-cigaretes ar "augļu, saldumu u.c. pievilcīgu garšu”.

Informējam, ka 2026.gada 18. jūnijā ir pieņemti grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā, kas paredz Latvijā ieviest depozīta sistēmu e-cigaretēm. Regulējums par depozīta sistēmas ieviešanu stāsies spēkā nākamā gada 1.februārī. Minētā depozīta sistēma ievērojami samazinās elektronisko cigarešu nonākšanu atkritumu nolietotās elektronikas kastēs lielveikalos un citos konteineros, un attiecīgi – bērniem ievērojami samazināsies iespēja piekļūt izlietotajām e-cigaretēm.

Jautājumu gadījumos lūgums sazināties ar SIA “LATVIJAS ZAĻAIS PUNKTS” Vides pārvaldības vadītāju Lauru Bergu, zvanot uz tālr.nr. +371 26 524 641 vai rakstot uz e-pasta adresi laura@zalais.lv.

Ar cieņu
Valdes priekšsēdētājs
Valdes locekle

Jānis Aizbalts*
Sigita Namatēva*

***ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU.**